

APRIL 2023 | SLOT LOEVESTEIN

De woelige wording van Nederland

Slot Loevestein, het soldatendorp en Munnikenland

Voorwoord

Slot Loevestein is sinds 2021 **Rijksmuseum** en **UNESCO Werelderfgoed**. Dat vraagt om een grote ambitie: in 2032 wil het museum een rijkswaardige bestemming zijn die jaarlijks 150.000 bezoekers trekt.

Bij het waarmaken van deze ambitie heeft Loevestein de unieke mogelijkheid om een **samenwerking** aan te gaan, waarbij niet alleen het slot, maar ook de vesting en het omliggende Munnikenland worden betrokken in de ontwikkeling.

Zo kan er een **rijkswaardige bezoekersreis** gecreëerd worden door drie aaneensluitende sferen waarin bezoekers het bijzondere verhaal van Loevestein ontdekken.



Een verhaal van (inter)nationaal belang

Slot Loevestein heeft een unieke ligging: middenin een **typisch Nederlands rivierenlandschap**, waarin de Maas en de Waal samenvloeien.

Op deze iconische plek is Loevestein getuige geweest van de **wording van Nederland**. Dit verhaal, verteld in een Nederlands slot, een Nederlands soldatendorp en een Nederlands waterlandschap, is **een verhaal van nationaal belang** met internationale uitstraling.

Maar deze waarde is niet meteen af te lezen aan het landschap en de vesting. Hoe kunnen we een rijkswaardige bezoekersreis maken die de **kwaliteit en waarde van deze plek** tot haar recht laat komen?



De uitgangspunten

Een hoogwaardige rijkservaring

Het bezoek aan Munnikenland, het soldatendorp en Slot Loevestein wordt een **hoogwaardige rijkservaring**, waar bezoekers inzicht en verdieping krijgen in de rauwe randjes van de Nederlandse ontstaansgeschiedenis.

Die Rijkservaring zit in alle facetten van de bezoekerservaring: van een **hoogwaardige museale ervaring** met kwalitatieve en relevante tijdelijke exposities, tot en met een **hartelijk ontvangst**, **uitstekende horeca** en een verzorgde ruimte voor educatie-activiteiten.

Ook ruimtes voor een **soepele afhandeling achter de schermen** zijn van belang, om ervoor te zorgen dat de verschillende bezoekersstromen elkaar niet in de weg zitten.



Een geïntegreerde bezoekersreis door Munnikenland, vesting & slot

Het verhaal van Loevestein speelt zich niet alleen in het **slot** af. Ook de **vesting** en het omliggende **Munnikenland** hebben een grote rol gespeeld in de wording van Loevestein en waren getuigen van belangrijke ontwikkelingen in de Nederlandse geschiedenis.

Daarom gaan we een **geïntegreerde bezoekersreis** maken waarin bezoekers vanuit het Munnikenland via het soldatendorp uiteindelijk in het hart van de reis aankomen: Slot Loevestein.

Alle drie de sferen worden **geladen met verhalen**, zodat bezoekers ontdekken welke rol dit ensemble speelde in het ontstaan van Nederland.





Een rijkswaardige bezoekersreis door Munnikenland, het soldatendorp en Slot Loevestein

Voor families en leerlingen

Het (wereld)erfgoed verdient een breed publiek en Loevestein zet zich daarvoor in om dit te bereiken.

Een leuk dagje voor het hele gezin

Loevestein wil zijn bestaande publiek behouden en uitbreiden met **30.000 recreanten in gezinsverband** in 2032. Deze ouders, grootouders en kinderen komen vooral in vakanties en weekenden.

Een leerzame plek voor leerlingen

Naast recreanten, richt Loevestein zich op een groei van **26.000 kinderen** in schoolverband uit het **primaire en voortgezet onderwijs**. Zij kunnen op doordeweekse dagen een educatieve les of rondleiding door het kasteel volgen, of bezoeken het slot en de vesting tijdens een schoolreisje.



Families



Leerlingen

Zakelijk en individueel bezoek

Een unieke locatie voor zakelijk bezoek

Bezoekers in zakelijk verband kunnen voor een **zakelijk evenement** of een **feestelijke bijeenkomst in familieverband** een specifieke locatie binnen de vesting afhuren. Hier beoogt het museum een groei van **14.000 bezoekers** in 2032.

Inspirerend voor museumbezoekers

De (verdiepende) museumbezoeker, bestaande uit volwassen individuen, stelletjes of vriendengroepen, komt hoofdzakelijk op de tijdelijke tentoonstellingen af. Loevestein gaat voor een groei van **10.000 bezoekers** in 2032.



Zakelijk bezoek



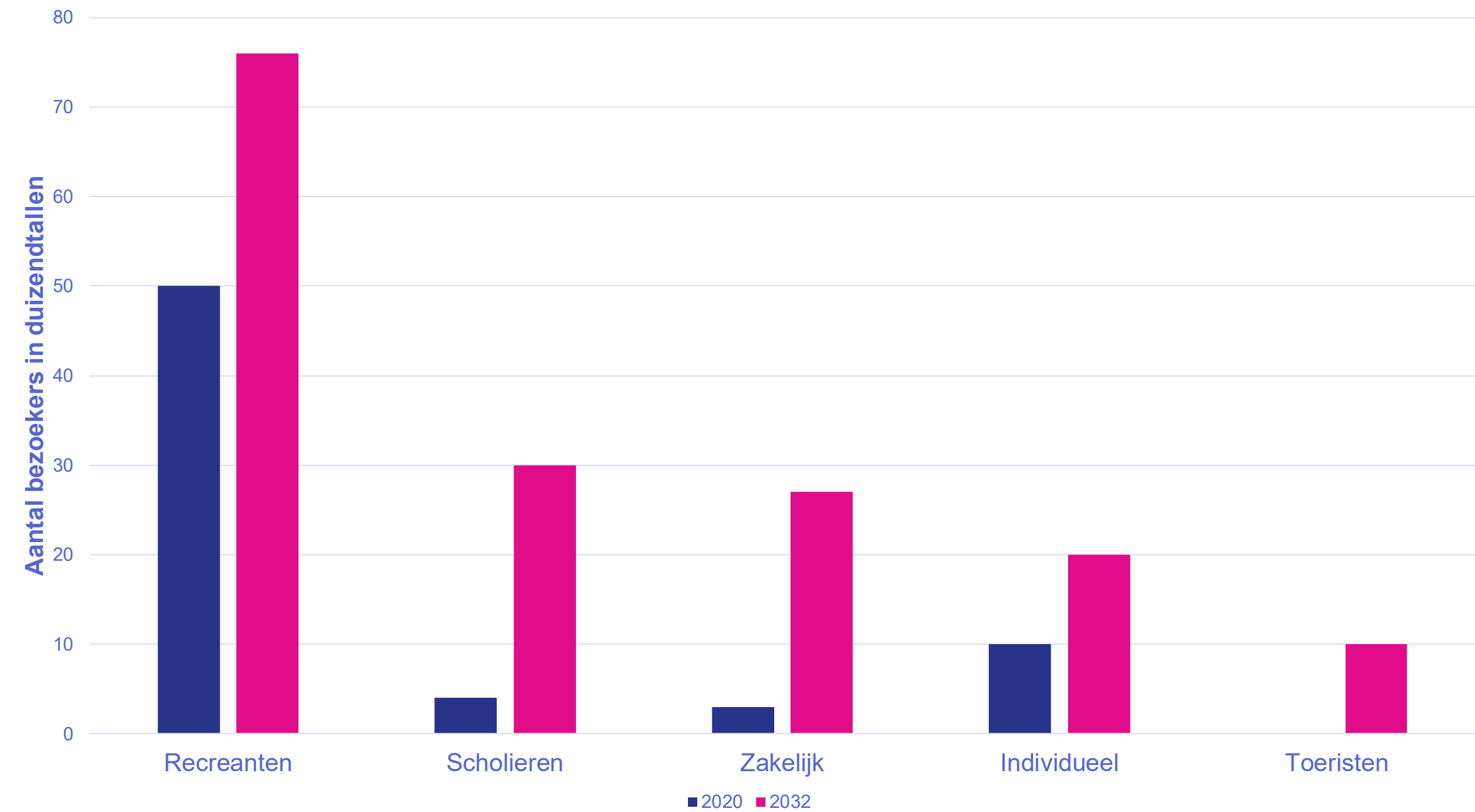
Museumbezoekers

Een trekpleister voor buitenlandse toeristen

Een nog onontgonnen gebied vormen de **buitenlandse toeristische bezoekers** (voornamelijk uit Duitsland, België). In het verleden zijn er nauwelijks pogingen ondernomen om Loevestein internationaal op de kaart te zetten. Dat biedt mogelijkheden. Loevestein stelt als ambitie om **10.000 toeristen** in 2032 te trekken.

Randvoorwaarde: infrastructuur

Door een grote aanlegsteiger of busparkeerplaatsen op loopafstand van het museum te realiseren, evenals een ruim opgezette opvanglocatie met horeca, zou Loevestein ook grote groepen kunnen verwelkomen in het kasteel en de vesting.





Recreanten



• Families

Zakelijke bezoekers



Schoolkinderen



Museumbezoekers



Toeristen

Een nationaal verhaal voor een breed publiek toegankelijk

Een tijdreis langs ijkpunten in de Nederlandse geschiedenis

In de afgelopen zeven eeuwen is Loevestein getuige geweest van vele **belangrijke ontwikkelingen in de Nederlandse geschiedenis**: van de strijd tegen het water en de 14^e eeuwse burcht in het **Bourgondische Rijk** via de **Nederlandse Opstand** en Staatsgevangenis van Hugo de Groot tot een 18^e-20^e eeuwse soldatendorp dat tijdens de **Eerste Wereldoorlog** in staat van paraatheid werd gebracht en tijdens de **Tweede Wereldoorlog** als opslagplek diende voor nationale kunstschaten.

Deze ijkpunten en waarden in de tijd gebruiken we om een **tijdreis door de ontwikkelingsgeschiedenis van Nederland** te creëren.



Een confrontatie met waarden

De woelige wording de Nederlandse geschiedenis toont ons de eeuwenlange strijd over **universele waarden** en de persoonlijke invulling daarvan. Op en rondom Loevestein werd eeuwenlang gestreden voor **vrede, vrijheid, recht en zelfbeschikking**.

En die strijd blijft **actueel**. Telkens betwisten en beslissen we weer opnieuw wat deze waarden voor ons betekenen.

Loevestein kan actief bijdragen aan deze discussie, door **bezoekers te confronteren met universele en persoonlijke waarden**.





‘Een staat is een perfect lichaam van vrije mensen, samen verenigd om gemeenschappelijke rechten en voordelen te genieten.’

Hugo de Groot

Concept

1-REGEL-CONCEPT

De woelige wording van Nederland

Maak een kritische historische reis door Rivierenland Loevestein,
het soldatendorp en het Rijkskasteel van Nederland.

De woelige wording van Nederland

Loevestein ligt op een woelige samenvloeiing van rivieren. Een passende metafoor voor de historische rol van Loevestein, waar je zicht krijgt op de **woelige wording van Nederland**.

Hier ontdek je de rafelranden van de Nederlandse geschiedenis: er woedden oorlogen, mensen streden voor universele waarden en rechten, en er werd een heftige strijd tegen het water geleverd.

Op de plek waar je stroming van de Nederlandse geschiedenis kan zien, voelen en ruiken gaan bezoekers met een kritische blik kijken naar ons **nationaal verleden én naar het heden**.



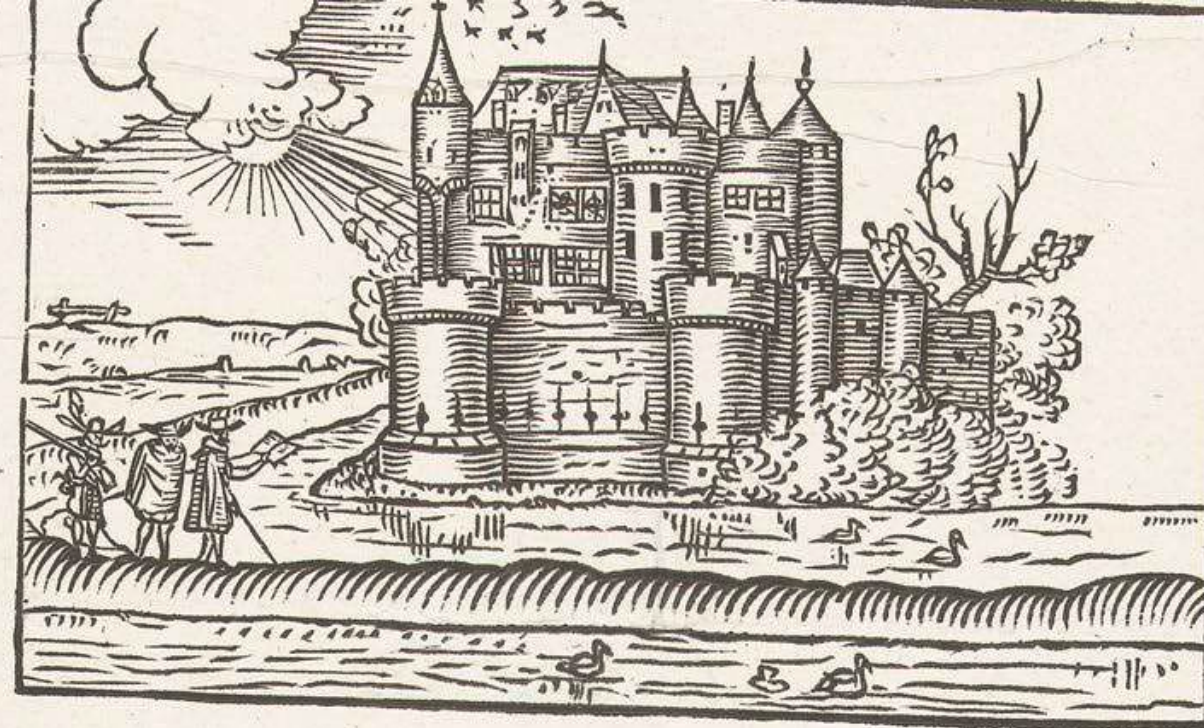
Een historisch perspectief

Vrij naar Lord Harold Samuel: “*there are three things that matter in heritage: location, location, location.*”

Gelegen in een vrijwel ongeschonden landschap met een unieke, vrijwel authentieke historische setting waar hét echt is gebeurd, is Loevestein één van de plekken om een daadwerkelijke **historische sensatie** op te roepen.

Het verhaal zit in de stenen, en is op veel plekken nog voelbaar.

Anno



1630.

DOMVS LAMENTATIONIS,

Ofte

Louvesteyns Bittere tranen/ober de langhduerige ghevanghenis/ haerder Ghevanghens.

Ach! ick onsalich Huys/hoe langhe sal't noch dueren/
Dat ick de Stemme Godts/ moet dammen tusschen mueren!
Ach! ick onsalich Huys/boo? wien ben ick ghesticht/
Dat my de Duyfsteris te dempen gheeft het Licht?
Ach! ongeluckich Slot! wiens gaf ick my in handen/
(Alst noodt deed) was't niet tot beschermingh deser Landen?
Ach laes! waer is't verdienet/ dat my soo menich mondt/
Du bloeckt/ daer ick soo trouwen bast bleef int verbondt?
Ach laes! waer is't verschult/ dat ick in dese Sonden
Verbal? is opt in my een valsche Verraet ghebonden?
Van waer comt dese straf? ach laes! van waer dit crups?
Waerom ick meerder als een ander Slot of Huys?
Heb ick den Wyant niet ghestut/ die't Landt bespronghen?
En niet een krachtich vier de golven op ghedronghen?
Heb ick (deur Burghers stut) soo langh my Droom ghetoot?
En nu (doch bypten schult) soo trouloos haer gheloot?
Hoe raek ick in dees last? moet ick het Heyl besuypen/
Dat meer dan Eydich waer ontloot en daer bypten?
Nota. Ach! heb ick't niet gheboet/ alst't Hollands Ooch hier sat/
Ghedrongen in de Muer/ met piers om ghebat/
Wat macht een yders ziel wt d'hochten op my storten/
Tot lossing sijns Verloot? (wat baet dan sterke Forten?)
Waer doot? 't Ghevoghel van mijn Creur-huys zijn ontroert/
En hebben (onbekent) 'twertroude wech gheboert:
Ja wel gheluckich ziel! ghezeghendt zijn de laghen/
Gheseghend is de hant die u heeft wt ghedraghen.
Gheseghend is mijn Slot/ (hoetwel van steen) mijn hert/
Om dat 't doot zijne Deuchd niet meer bestreden wert.
Maer laes! soo haest en was dees last van my gheweken/
Of men heeft dach op dach mijn huys met bloet bestreken;
't Ghevoghel, dom van aert/ staet menich-mael beducht/
Wanneer de Mueren self wordzighen het ghelucht:
Ach Godt! wanneer sal my haer vanghenis ontwenden?
Wanneer haer dootve ziel ontfonden van d'elenden?
Wanneer sal Man en Vrouw in byzheydt zijn bekent/
Die deur der handen kracht in Echten zijn gheskent?
Zal minner 'trasend Heyr/ het Licht wt mijne handen
Verlichten/ die tot schick ghestelt zijn der Wyanden?
Sal ick een Moorder zijn? een School der Dooftenis
Van dien/ doot wien ick sta/ zoo Godt doch met hen is?
Zal ick verdrukken die der zielen schaet moet keeren?
En oock van bypten die met byant en moort ons deren?
Wat dullecheyd is dit? met bloet word' ick ghebouwt/
Met Tranen onderstut van Weesen Jong en Out:
Is hier dan niet Een hert booz haer bedroefde Dagen?
Ach laes! gheen Coffers meer/ dien last van my te dragen?
Moet ick (onschuldich) dan 'tonschuldich Volck de Doot
Opdringen tegghens Eed? die weerdheyt is te groot.
Ghy dan die helpen condit/ ontfalt my dees Dienaren/

Wiens handen 'trasend' volck/ waer strecken tot beswaren;
Wiens Sloten Roeden zijn/ wiens grendels (tot 't Slandts straf/
Wiens duyfster Crallen/ de wraecke Godts roept af;
Wiens Eensame Gijool/ wiens doof bemuerde Camers/
Den Hemel breecken moet/ deur haer Metale Hamers:
Of sal mijn Cranen-huys/ het Graft van yders hooft
Noch werden als de ziel van't Lichaem is gheroof?
Waer noch dan d'eersten Steen an't Fondament te stellen/
Zoo had ick minner noyt soo Drome konnen quellen:
Och had dien Grijlen Cop/ mijn Heer/ dit opt ghedacht!
Dijn Mueren waren langh in Mars en Waer ghebracht.
Och had dit ober langh soo menich held gheweren!
Ick waer met Schut en krypt tot inde locht ghelieten:
O Hollandt! wiens hebt ghy de Mueren opgheliet?
En die u booz de Deuchd soo schendeloos betaelt:
Och! comt aenschout de plaets/ de handen uwer Helden/
Die booz u Heyl/ en roof/ haer lijf en leven stelden.
Ach laes! 'tbedroeft gewelt/ de wanden ronsom van
Haer licht-ruyt Cranen steeds/ als het aenschoutwet an
De onschult haes Crups/ het droef weemoedich knielen/
Tot Godt/ om hulp en troost/ booz haer/ en veler zielen/
Die deur de slaverny des Duyfels en der sond/
Van Waerheyt lijn berooft/ verbeemt van Godts verbont.
Als die het beter waer op Louvesteyn ghebonden/
Dan in alulcken strick des dootds/ en oock der sonden
Noch steeds te dringen booz/ wiens eynd' ten laetsten is
Een knagghende ghemoet/ een ziel vol droeffenis.
Ach! daerom noch eenmael/ mijn Heeren/ laetse varen;
Eis my ondraechelijck haer langhet te bewaren:
Of stoots in Ruyt-huys weer/ verr' binnen in het Landt;
Want 'kbyes/ dat my dees zond' noch dring in 's Wyants hant:
Wat Monster wierd' ick dan! wat Armer huys op aerden!
Die in den tijdt des noots/ 'twerdrukte volck aenbaerden/
En alst doot Haet en Nydt, verbolcht wierd op het haert/
Deur mijne Mueren boozt de ziel werd' wt ghepart;
Ach! lijdt dat minnermeer/ ick weet dat de Wyanden/
My om d'ontrouwichheit/ tot pulver sonden branden:
Vheb haer den Eed ontwend/ meest deur de Tyranny/
Nu weer mijn eyghen Volck/ wie sou gheloooven my?
Want ghy ghevanghen Heyl, ghy lijdt om goeder zaken/
Mijn Grendels ruygen sulck/ mijn mueren ende daken:
Mijn stroomen weder zijd/ en zullen minnermeer/
Die zond' (aen u begaen) twiwschen van mijn Heer.
Grijpt Mannen dan een moet/ de Son begint te hoogghen/
Die deur het yf' te glas u Licht booz aller oogghen;
Den Dam gheeft openingh/ bid datmen meerder G'raef,
Daer doot de volle bloet mach dringhen die u laef/
En losse wt het langh bewaerd' en Creurich lijden/
't Welck u den Hemel gheeft/ tot u en mijns verblijden.

Tandem bona Causa Triumphat

Een kritische reflectie

Bezoekers worden uitgenodigd om met een scherpe blik naar hun geschiedenis en hun nationale zelfbeeld te kijken.

Dit doen we aan de hand van **universele en persoonlijke waarden**. Achter alle verhalen in de vaste en tijdelijke presentaties schuilen thema's over vrede en oorlog, vrijheid en gevangenschap, recht en onrecht, zelfbeschikking en nationalisme.

Bezoekers worden geconfronteerd met deze waarden, wat uitnodigt tot **kritische reflectie**.



Een reis door drie werelden

De bezoekersreis leidt door drie werelden, die ieder hun eigen sfeer en uitstraling hebben.



Maak een **avontuurlijke struintocht** door Rivierenland Loevestein.

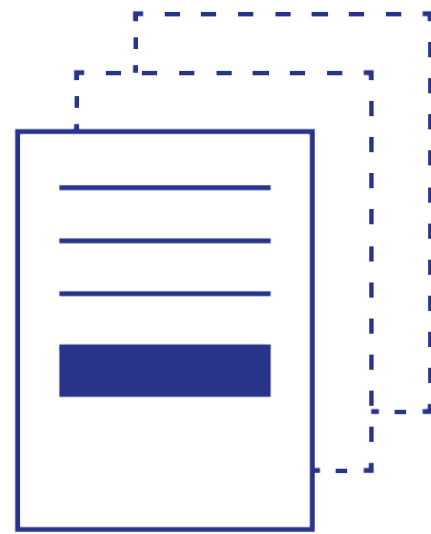


Dwaal door het historische dorp waar **overal wat te doen en beleven is**.



Beleef het hoogtepunt van de bezoekersreis: een **Rijkswaardige presentatie met topobjecten**.

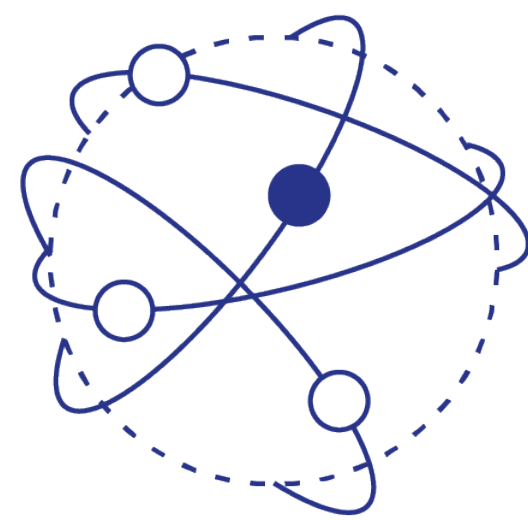
Emotion Design



Feiten

Wat leer ik?

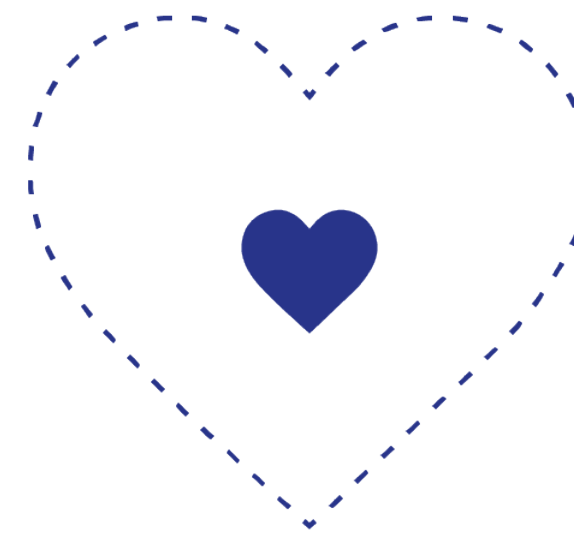
De geschiedenis van Loevestein en omgeving geeft een uniek en ongepolijst beeld van de wording van Nederland.



Betekenis

Waarom is dit belangrijk voor mij?

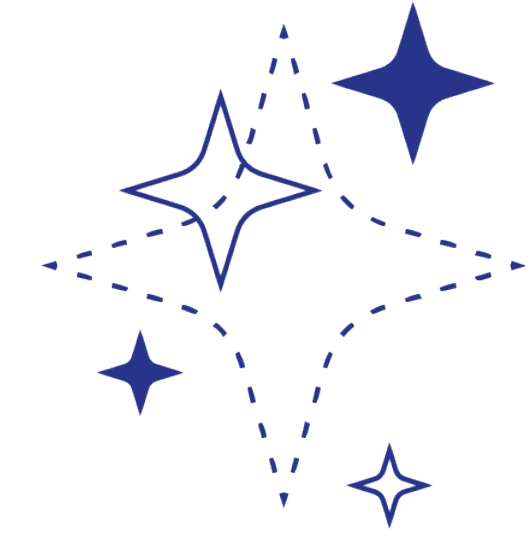
De wording van Nederland is niet alleen heroïsch, maar kent ook rafelranden: verhalen over oorlog en vrede, over vrijheid en gevangenschap, over recht en onrecht, over zelf-beschikking en nationalisme



Emotie

Welke emotie krijg ik daarbij?

Kritisch en historisch



Hoe

Welke middelen vertellen mij dit verhaal?

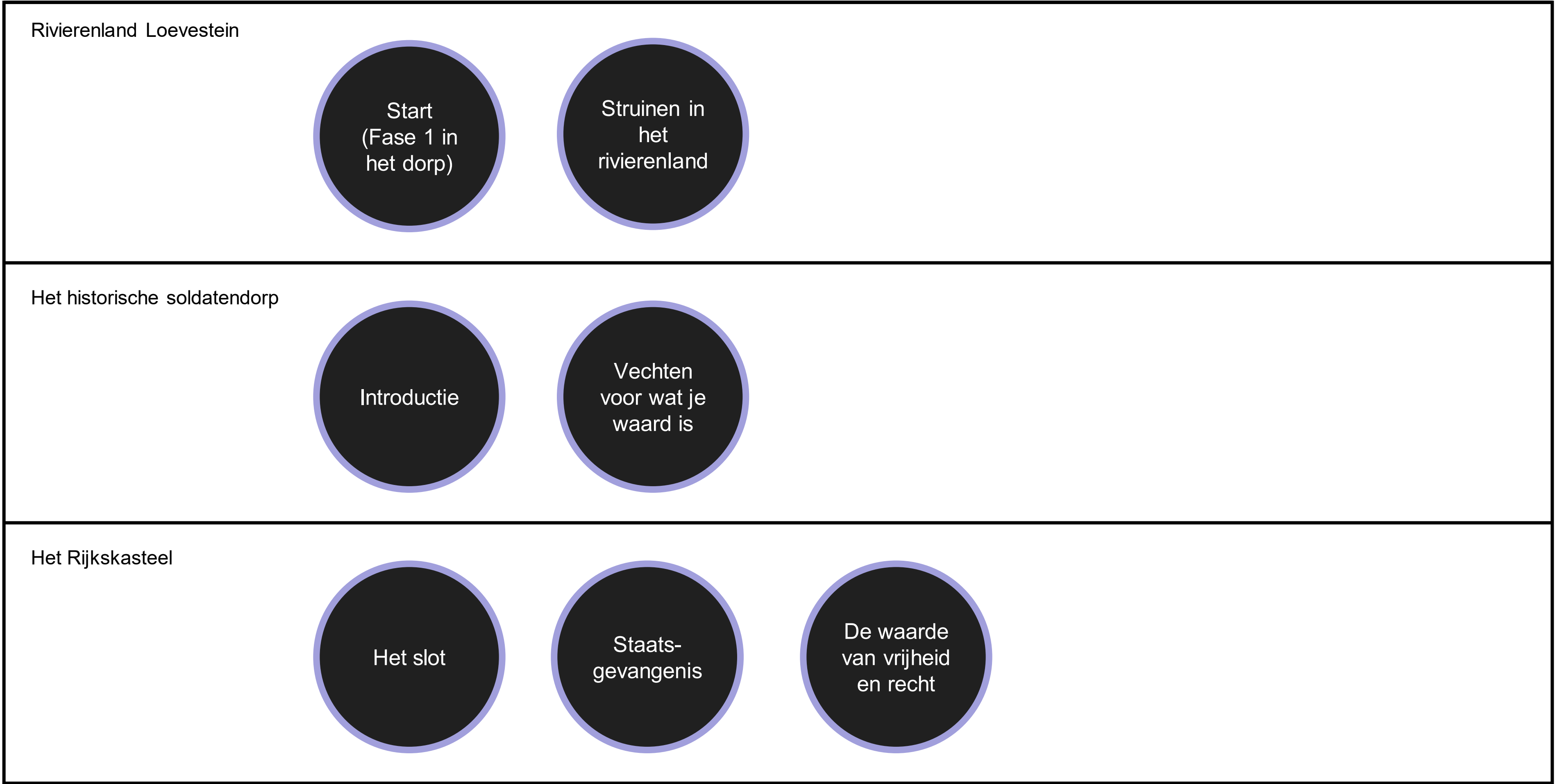
Een hoogwaardige bezoekersreis door Rivierenland Loevestein, het soldatendorp en het Rijkskasteel van Nederland

De bouwstenen

Werelden vol verhalen

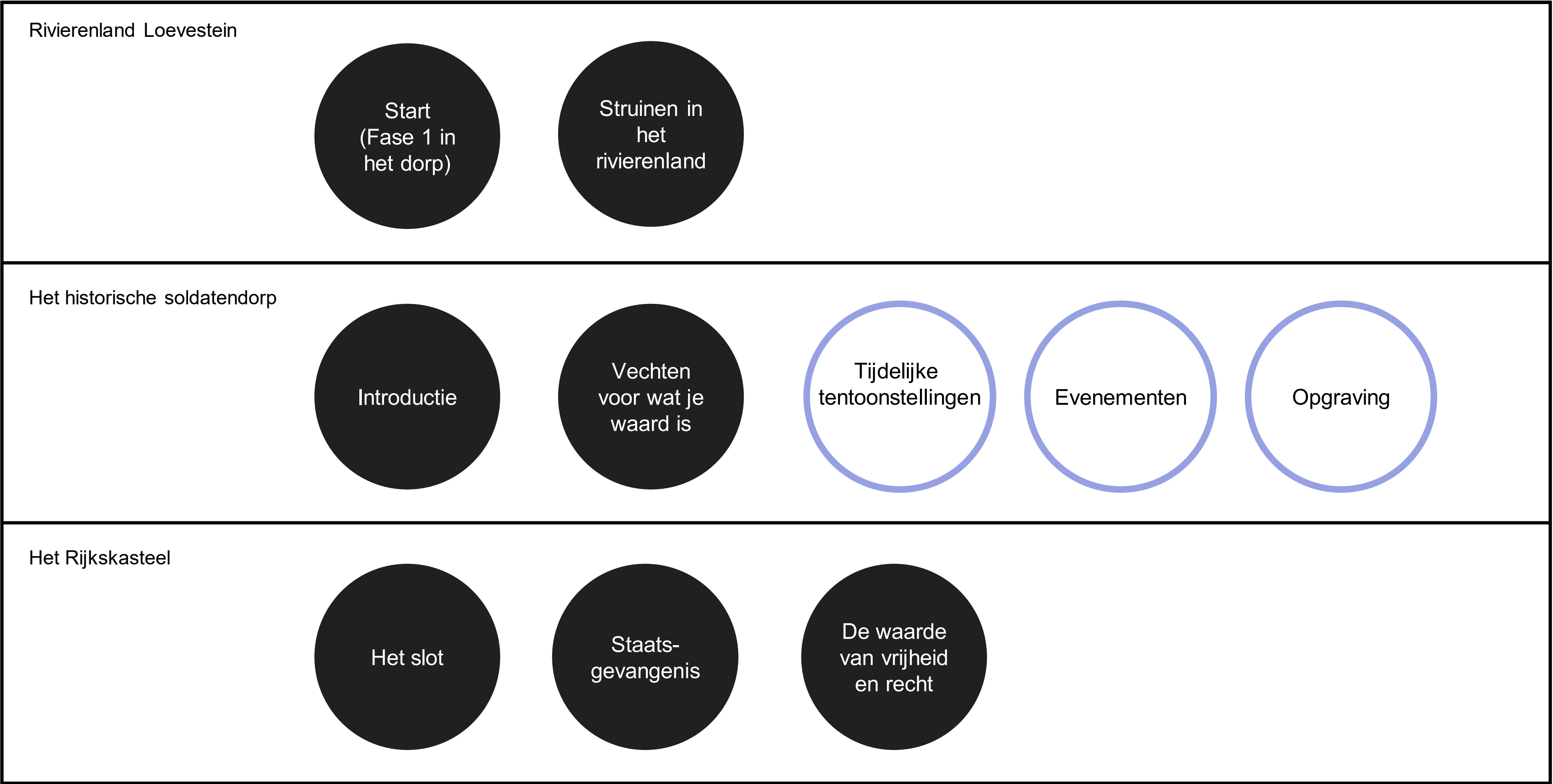
Het bezoek aan Loevestein wordt opgedeeld in drie werelden.

In elke wereld ontdek je op een verrassende manier verhalen. Samen tonen ze de woelige wording van Nederland.



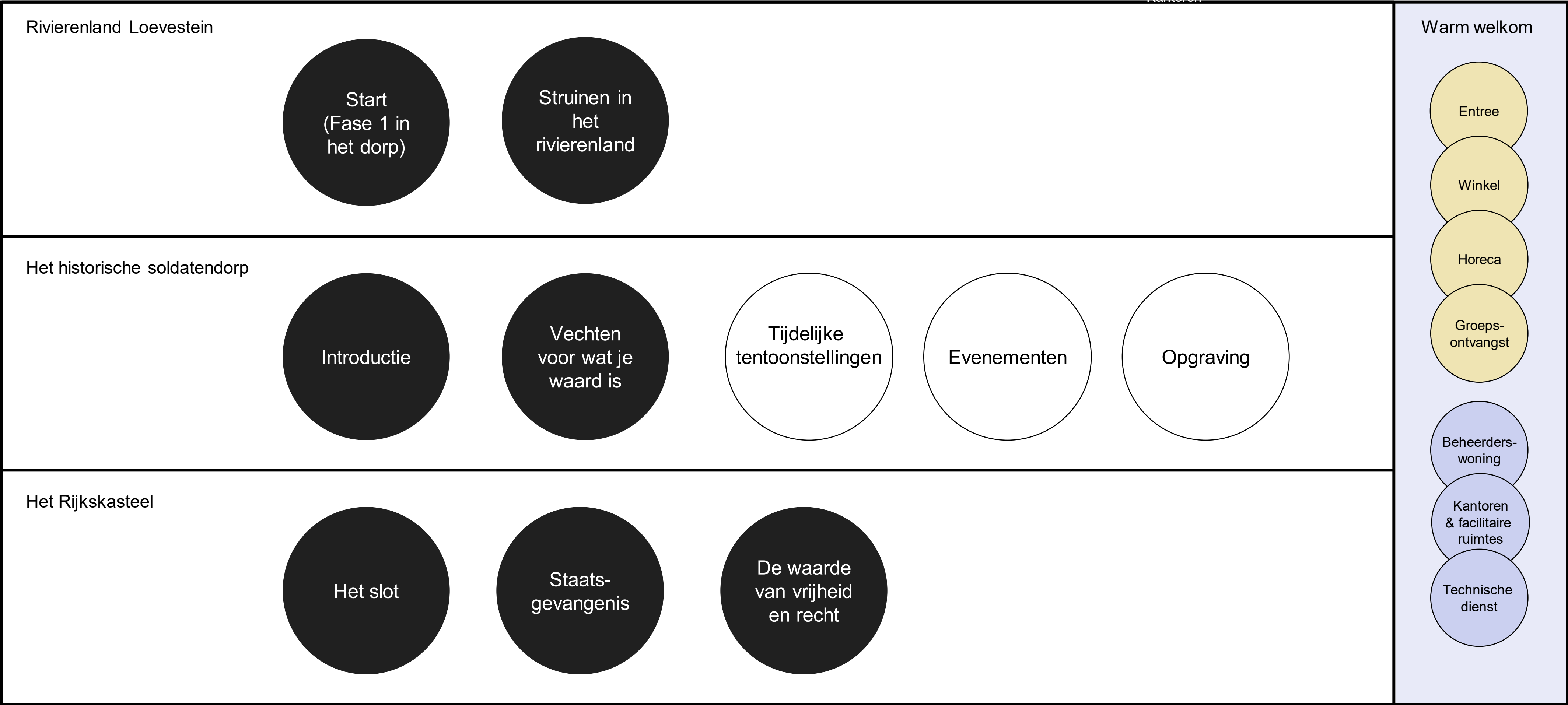
Tijdelijk naast vast

Naast de vaste onderdelen worden plekken gecreëerd voor tijdelijke activiteiten.

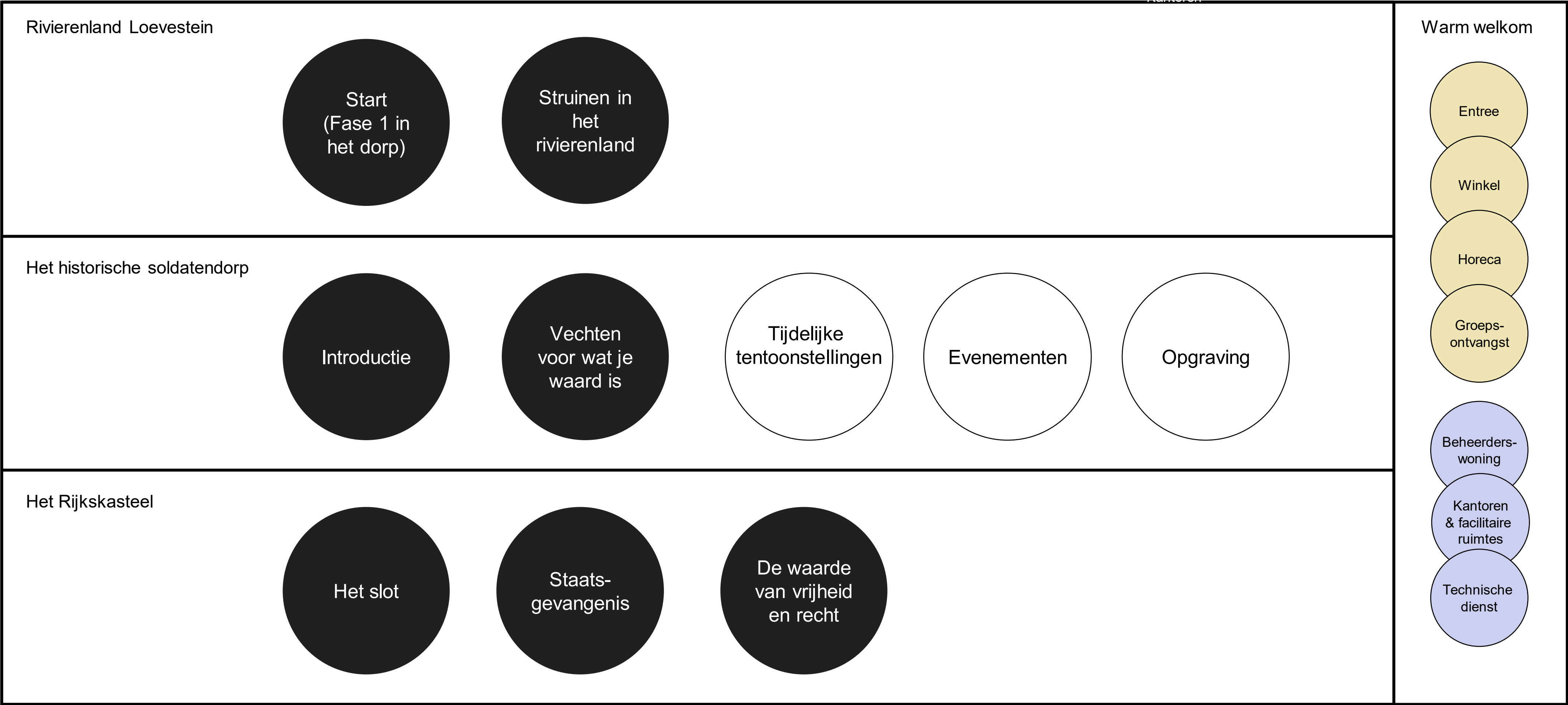


Warm welkom

Daarnaast zal het nieuwe museum een Warm welkom zijn voor bezoekers, zakelijke gasten en medewerkers.



Ruimtelijk schema



De drie werelden



Rivierenland Loevestein



De geschiedenis begint op de bodem

Om het ontstaan van Nederland te begrijpen, beginnen we bij de **bodem**. Het waterrijke landschap en Nederland zijn immers onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Het water beïnvloedt en vormt ons landschap, maar heeft ook een **economische, politieke en militaire** functie. Het creëert vruchtbare gronden om op te verbouwen, nieuwe wegen om goederen te verplaatsen, strategische plekken om een fort of kasteel te bouwen, en kan als verdedigingslinie gebruikt worden.

In Rivierenland Loevestein ontdekken bezoekers dat **de woelige wording van Nederland wordt gevormd door het waterrijke landschap**.



Een avontuurlijke struintocht

Het ruige landschap rondom Loevestein vormt het decor voor een **avontuurlijke struintocht**. Dit gebied is altijd in beweging en kent geen gebaande paden: het is de ruigste kasteeltuin van Nederland. Bezoekers mogen zelf hun weg vinden in en struinen door dit gebied.

Onderweg kunnen bezoekers op zoek naar **verborgen verhalen** in het landschap. Door opdrachtjes uit te voeren, metingen te doen en verdiepende verhalen te beluisteren, komen bezoekers meer te weten over de landschappelijke wording van Nederland.



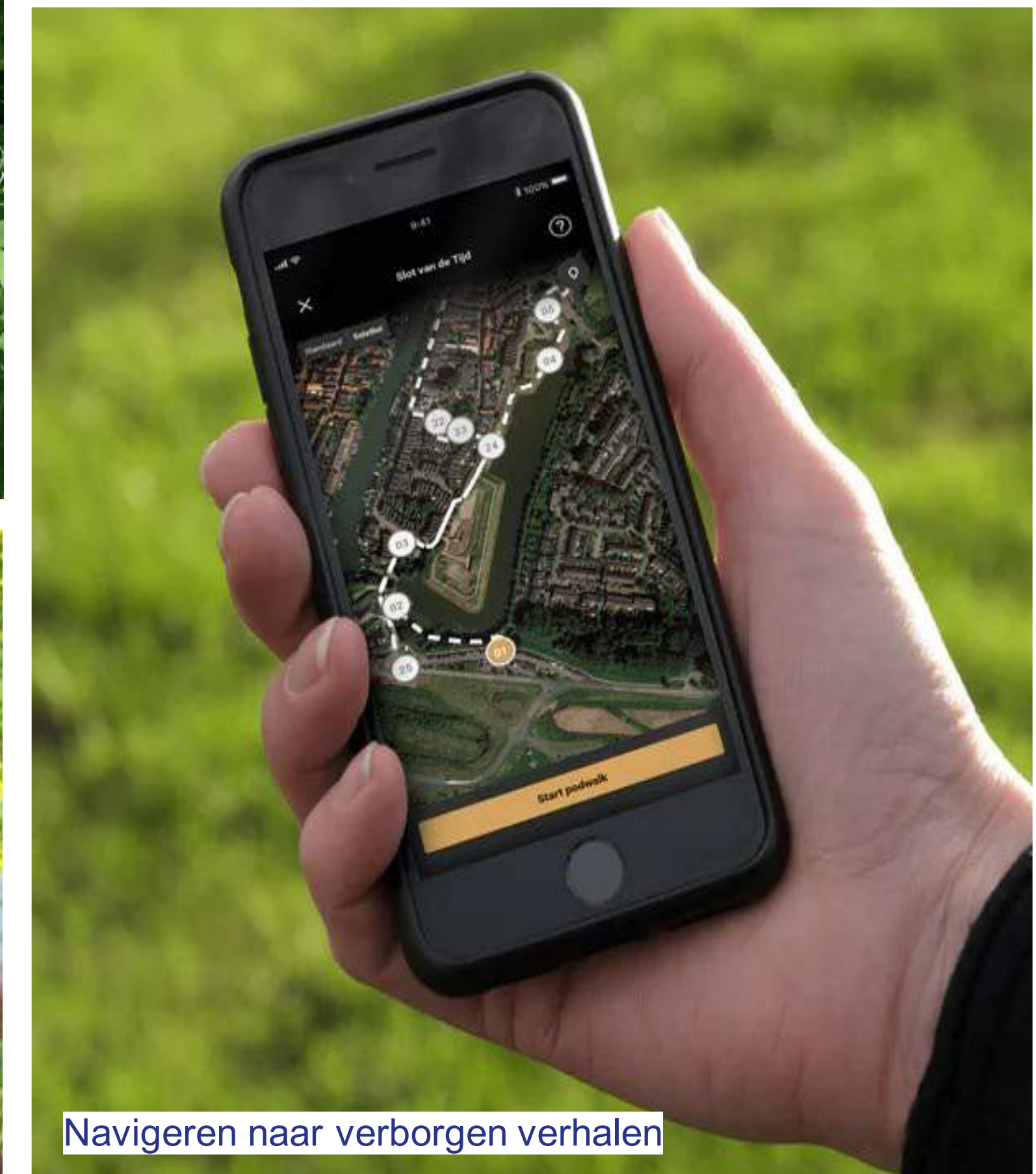
Zelf je weg vinden in het Rivierenland



Opdrachtjes uitvoeren en metingen doen



Struinen door een ruig en altijd veranderend landschap



Navigeren naar verborgen verhalen

Starten in de vesting

Bezoekers kunnen op weggeholpen worden door een **struinpakket**, dat ze op zouden kunnen halen in de vesting. In het pakket zitten middelen om het gebied te onderzoeken. Schepnetje, notitieblok, historische kaart, watermeter etc.

Verder kan een interactief scherm de actuele situatie in Rivierenland Loevestein tonen. Dit ***citizen science* project** is gebaseerd op alle observaties en metingen van bezoekers.

Wellicht is er op gezette tijden een medewerker van **Staatsbosbeheer** aanwezig voor extra uitleg.



Bezoekers gaan op pad met een struinpakket



De struintocht begint in het soldatendorp



Een boswachter geeft extra uitleg

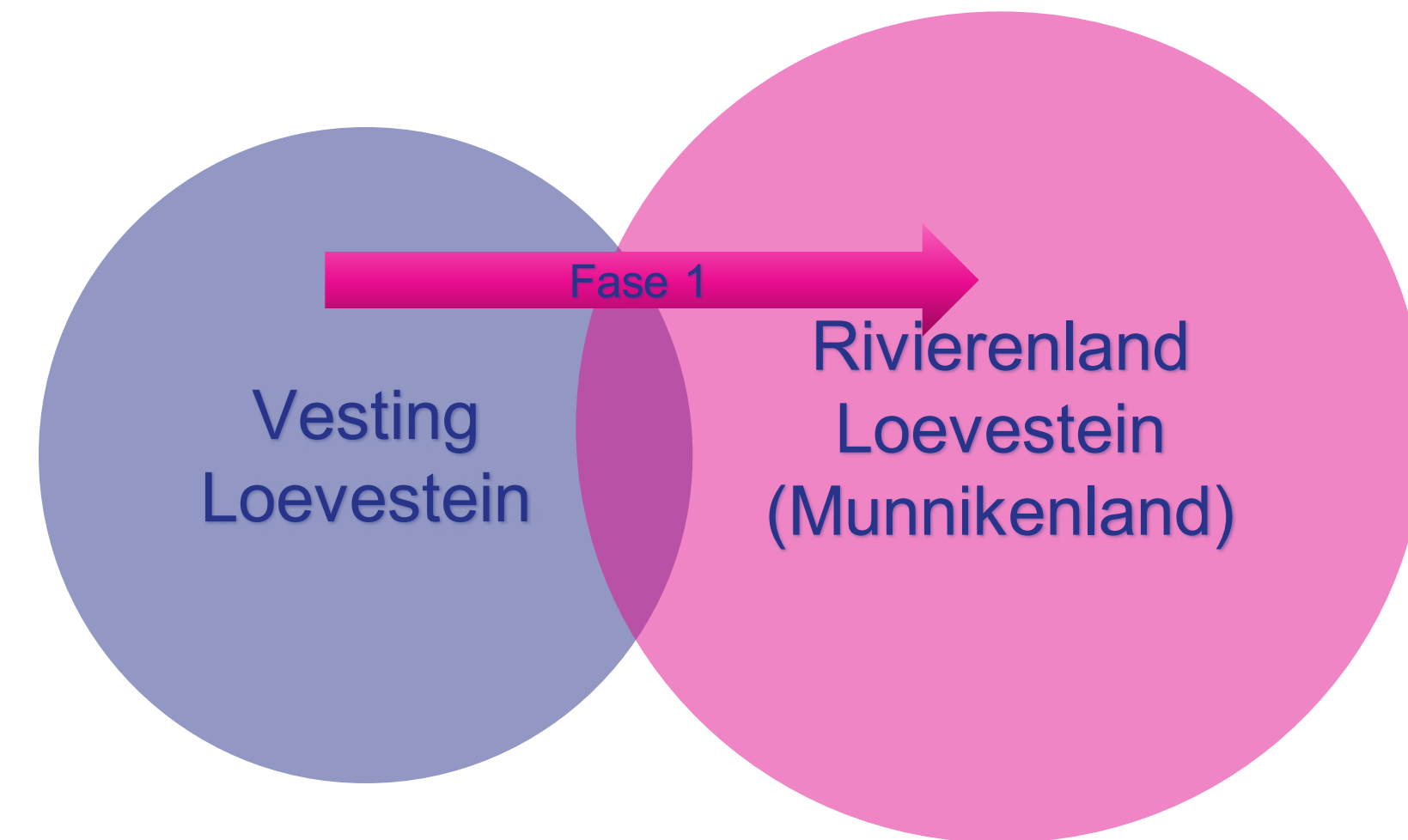


Bezoekers geven actuele waterstanden door in een interactief citizen science project

Een gefaseerde opbouw

Loevestein werkt aan een grotere ontwikkeling, waarbij ook ontwikkelingen in het buitengebied gepland staan. Deze ontwikkeling wordt in fases uitgewerkt en staan beschreven in het Masterplan. De ontwikkeling van de bezoekerservaring in rivierenland Loevestein vindt hierdoor in meerdere fases plaats.

In de **eerste fase** zal het **beginpunt vesting Loevestein** zijn. In de vesting kunnen bezoekers struinlaarzen en een struinpakket ophalen, om vanuit daar de ruigste kasteeltuin van Nederland te betreden. In deze fase kunnen de **huidige parkeerplaatsen** behouden blijven. Mocht het te druk worden, dan kunnen de overloopparkerplaatsen gebruikt worden. De organisatie van de struintocht is in deze fase in handen van **Loevestein** in samenwerking met Staatsbosbeheer.

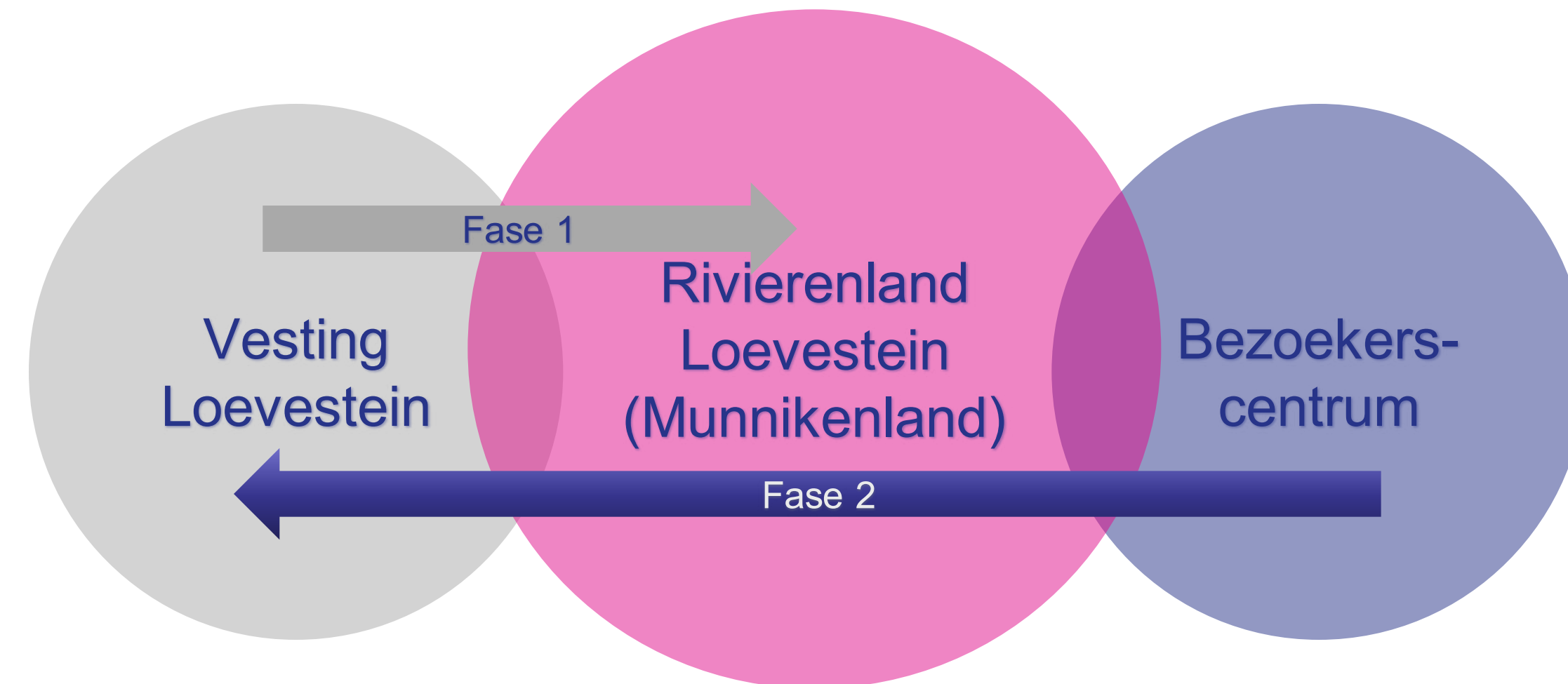


De tweede fase

In de **tweede fase** zal in samenwerking met Staatsbosbeheer en Waterschap Rivierenland een **nieuw bezoekerscentrum** gerealiseerd worden, inclusief nieuwe parkeerplaatsen.

Dit **bezoekerscentrum** zal in de tweede fase het **startpunt** van de bezoekerservaring vormen. Bezoekers krijgen hier een introductie op het landschap.

Vervolgens struinen ze door **Rivierenland Loevestein** en eindigen ze hun beleving in het soldatendorp en het slot.





Het historische soldatendorp



Dwalen en beleven in een historisch soldatendorp

In het soldatendorp van Loevestein hebben drie eeuwenlang soldaten gewoond. Dit **historische soldatendorp** gaan we weer tot leven brengen.

Het wordt een bruisende plek waar bezoekers **langs verschillende historische locaties kunnen dwalen**. Zo kunnen ze de soldatenhuisjes bezoeken, mogen ze rondkijken in de officierswoning, kunnen ze de trappen van de kruittoren beklimmen en kunnen ze de voormalige schoolmeesterswoning betreden.

Overal is wat te doen en beleven. Het historische soldatendorp lijkt hiermee op een openluchtmuseum: achter elke historische plek schuilt een verhaal, dat bezoekers op luchtige wijze kunnen ontdekken. De museale ruimte past zich bovendien aan naar thema of evenementen. Het is daarmee een flexibele ruimte waar elke keer iets anders te beleven is.



Landingsplaats

In het soldatendorp is een **inleiding** te vinden op het bezoek aan Loevestein: Rivierenland Loevestein, het historische soldatendorp en het Rijkskasteel van Nederland worden in hun context geplaatst.

Daarbij onderscheiden we **drie belangrijke periodes** die een rol hebben gespeeld op Loevestein:

1. De **middeleeuwen** met Dirc Loef die een burcht bouwde in het Munnikenland,
2. De **16e en 17e eeuw** met de Nederlandse Opstand en het slot als Staatsgevangenis,
3. De drie eeuwen waarin Loevestein een **soldatendorp** was.



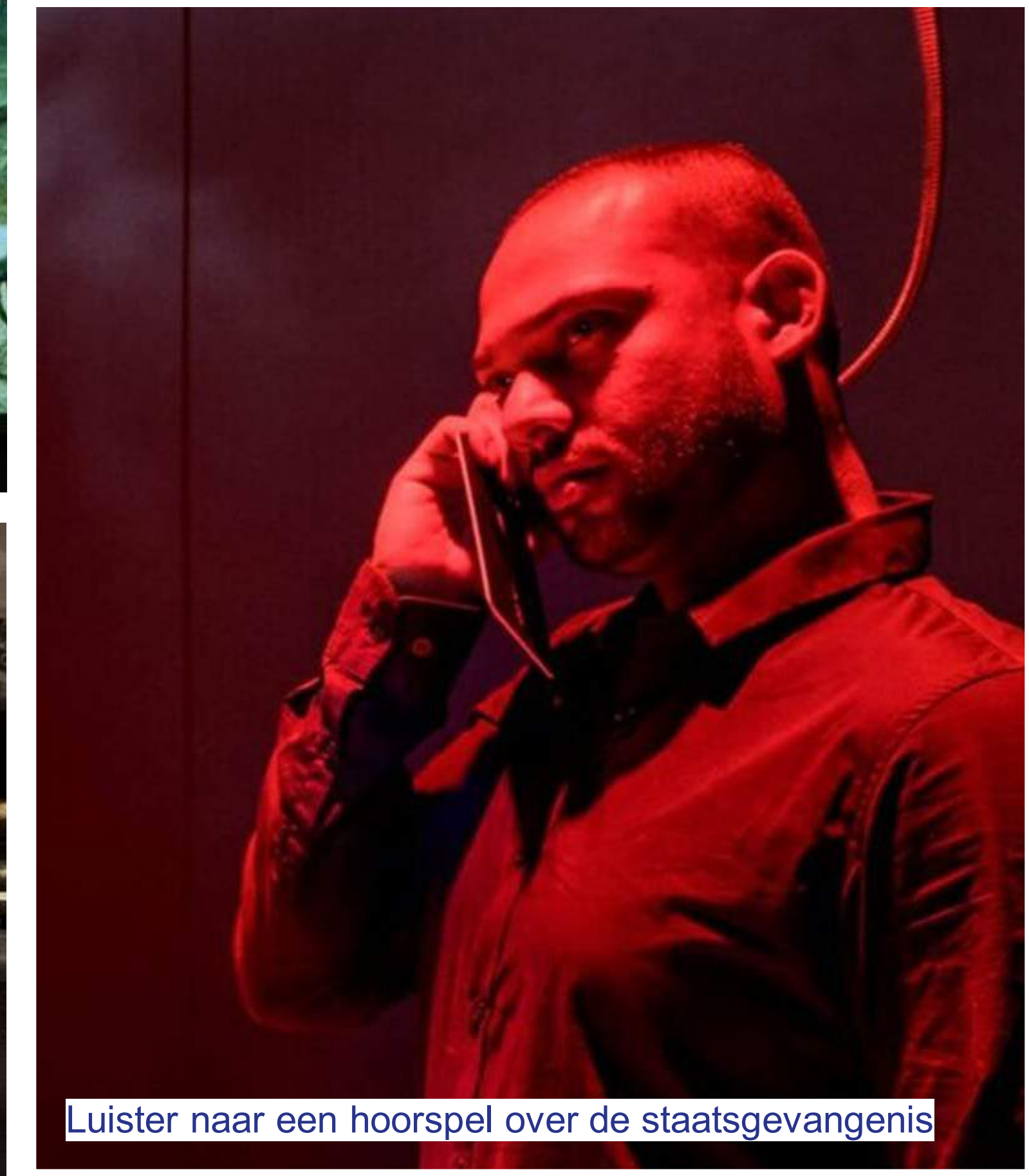
Bekijk een spannende animatiefilm over de geuzen gebaseerd op historische prenten



Een scenografische opstelling van de archeologische collectie brengt het soldatendorp tot leven



Een enorme maquette of kaart van het waterrijke gebied



Luister naar een hoorspel over de staatsgevangenis

Vechten voor wat je waard is

Er zijn ook **ontmoetingen met historische bewoners** van het dorp. Zij nemen je mee in de eeuwenlange (internationale) **conflicten en bedreigingen** in de Nederlandse ontstaansgeschiedenis die zich op en rondom Loevestein afspeelden.

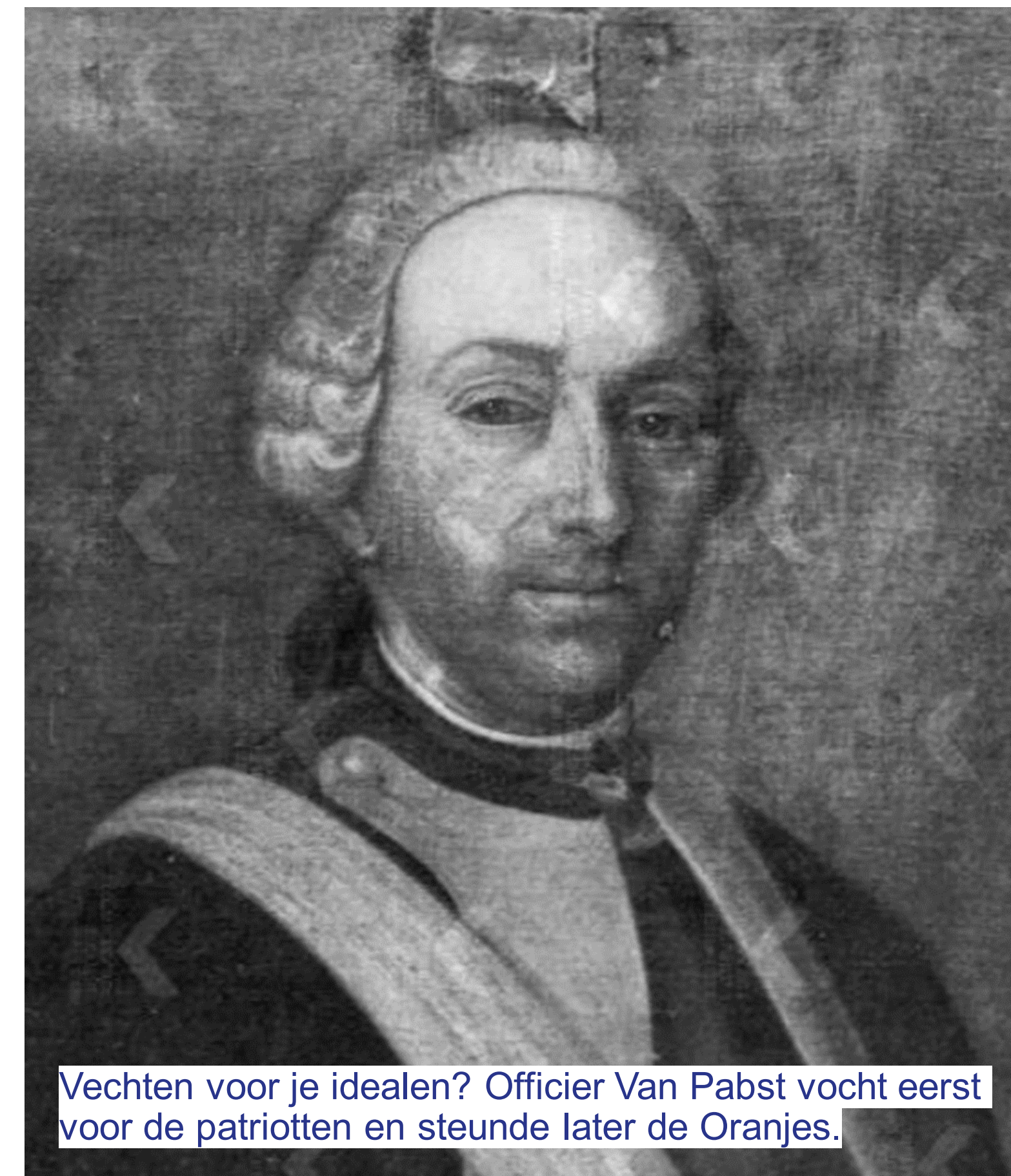
Elke persoonlijke ontmoeting is een **confrontatie met universele waarden**. Bezoekers worden aangemoedigd om opnieuw te kijken naar de woelige wording van Nederland en de strijd die geleverd werd voor **vrede, vrijheid en recht**.



Leven in oorlogstijd. Ontmoet onderduiker Jan van der Pol



De Nazi's als beschermers van Nederlandse kunstschaten?



Vechten voor je idealen? Officier Van Pabst vocht eerst voor de patriotten en steunde later de Oranjes.



Na de noodlanding van een Britse bommenwerper tipt iemand de Duitse autoriteiten. De Britse bemanning wordt afgevoerd.

Programmering voor elk seizoen

Tot slot is er elk seizoen iets te zien, te doen en te beleven op Loevestein passend bij de missie van Loevestein. Zo worden er activiteiten georganiseerd in **schoolvakanties** en kunnen bezoekers in de zomer in de tuin **picknicken**.

Verder vinden er jaarlijks **twee kwalitatieve tijdelijke tentoonstellingen** plaats die met thema's als recht en onrecht, vrijheid en gevangenschap, inspelen op de **actualiteit**.

Op de plek van het Dragon bastion wordt een **archeologische site** geopend waar bezoekers de opgravingen kunnen volgen.



Activiteiten en workshops in de schoolvakanties



Volg de archeologische opgraving van de ringmuur



Tijdelijke tentoonstellingen over thema's als (on)recht



Picknicken in de tuin



Het Rijkskasteel



Het Rijkskasteel als sterobject

Het Rijkskasteel vormt het hoogtepunt van de bezoekersreis en is het **sterobject**, de ‘Nachtwacht’, van de Loevestein collectie.

De gehele presentatie in het slot heeft een **Rijkswaardige** uitstraling en wordt verteld aan de hand van **topobjecten en archeologische sporen** in iedere ruimte.

Thema's **zoals vrede, vrijheid en recht** verdiepen en actualiseren de woelige wording van Nederland.



Het slot

Je maakt een wandeling door de geschiedenis: **de stenen vertellen het verhaal van de woelige wording van Nederland.**

Je dwaalt langs de wapenschilden uit het **Bourgondische Rijk**, stapt in de eetzaal in de **Nederlandse Opstand** en bezoekt de cellen van de **Staatsgevangenis**. Je eindigt uiteindelijk in de kelders waar tijdens de **Tweede Wereldoorlog** nationale kunstschaten opgeborgen werden.

Kortom, de woelige wording van Nederland is af te lezen aan het slot.



De Nederlandse Opstand werd tot in de eetzaal van Loevestein uitgevochten



De stenen getuigen van de woelige wording van Nederland



Een Rijkswaardige presentatie van objecten en verhalen

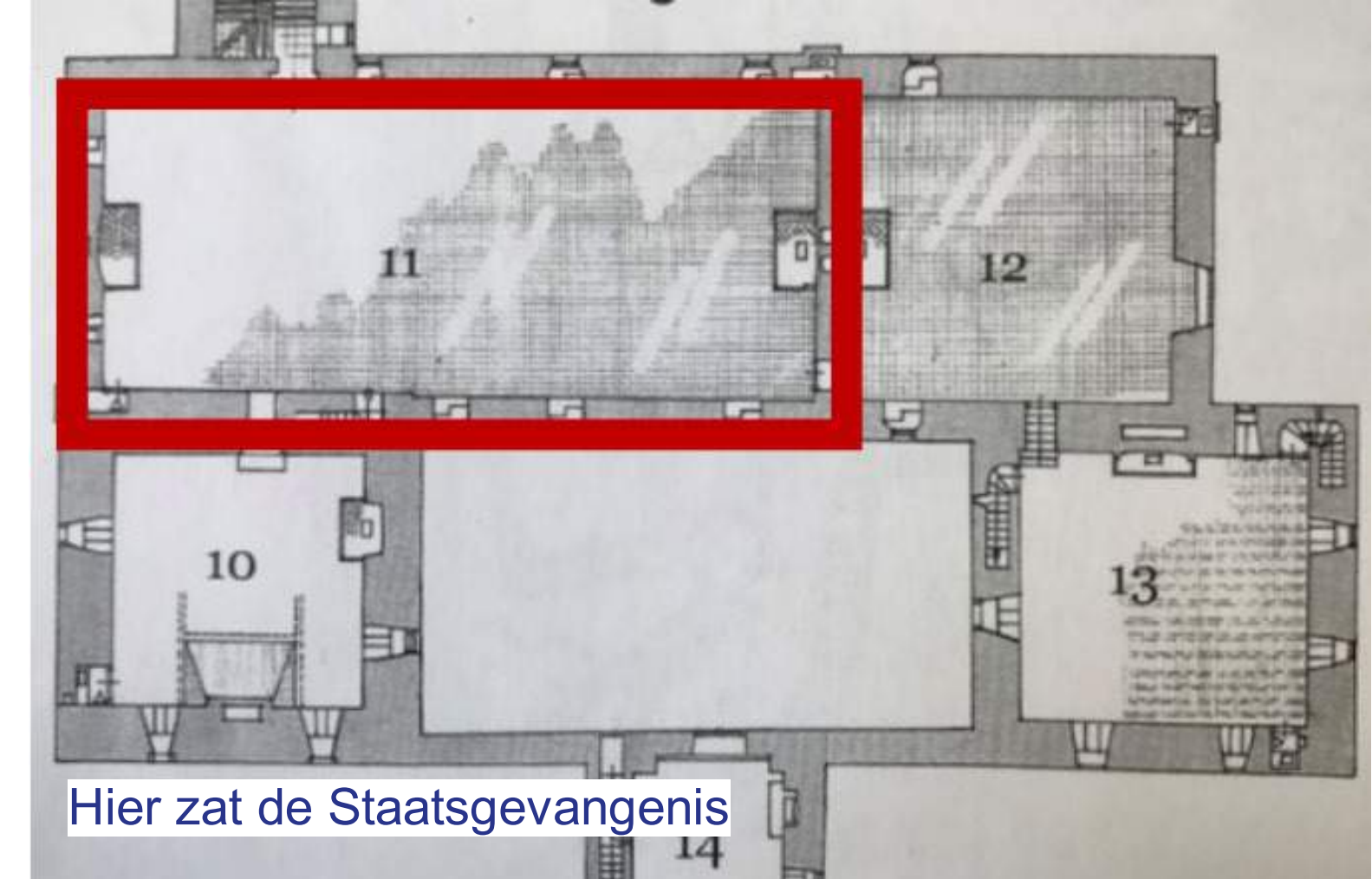
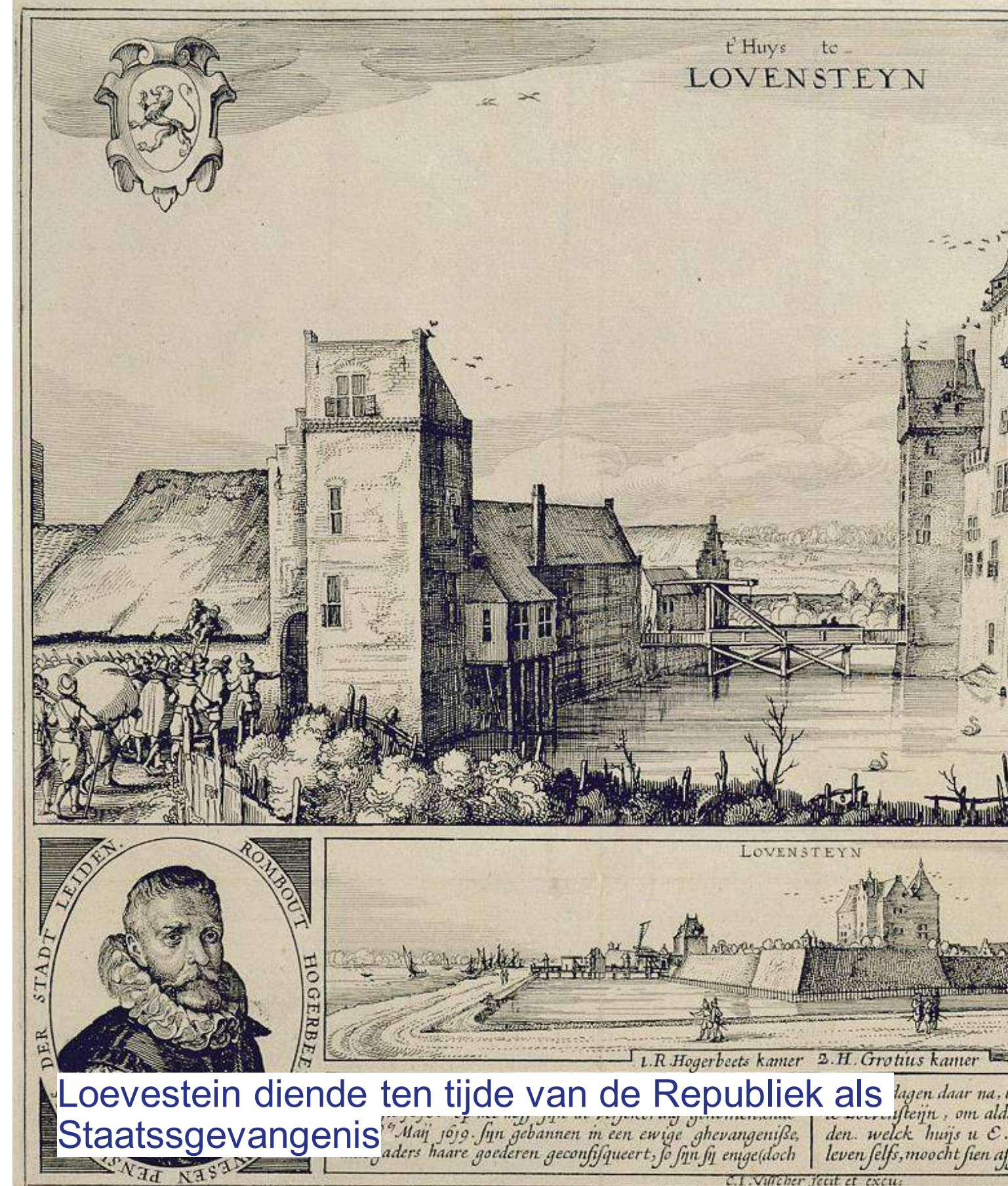


Sporen van het verleden: wapenschilden van Filips de Schone en Albrecht van Saksen

De Staatsgevangenis

De belangrijkste ruimte van het slot is de **Staatsgevangenis**: ten tijde van de jonge Republiek diende Loevestein als Staatsgevangenis waar andersdenkenden werden opgesloten.

Bezoekers worden uitgenodigd om **met nieuwe ogen te kijken naar de identiteitsvorming** van Nederland: de jonge Republiek liet zich voorstaan op haar vrijdenken, maar bleek toch niet zo open te staan voor andere ideeën. **Universele waarden** zoals recht en onrecht, vrijheid en gevangenschap, nationalisme en zelfbeschikking staan ter discussie.



Grotius: De waarde van vrijheid en recht

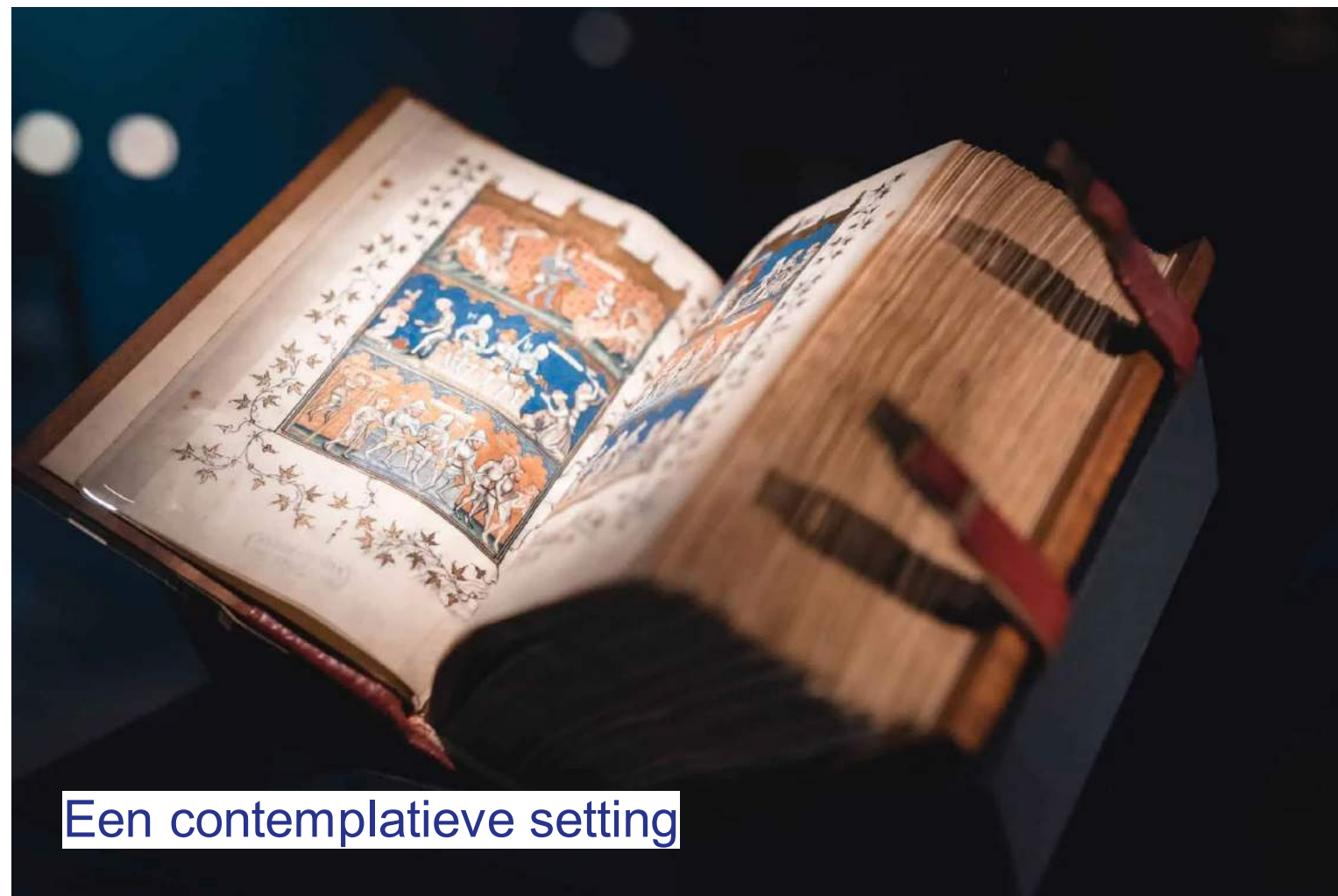
De bekendste gevangene van Loevestein was **Hugo de Groot**. In zijn cel kom je oog in oog te staan met Hugo de Groot en zijn gedachtegoed.

In een contemplatieve setting kun je reflecteren op zijn **ideeën over recht en onrecht, oorlog en vrede, nationalisme en zelfbeschikking**, gebaseerd op zijn boeken *De jure belli ac pacis* en *Mare Liberum*.

Daarnaast krijgen bezoekers via zijn brieven een intiem inkijkje in zijn **persoonlijke opvattingen en waarden**.



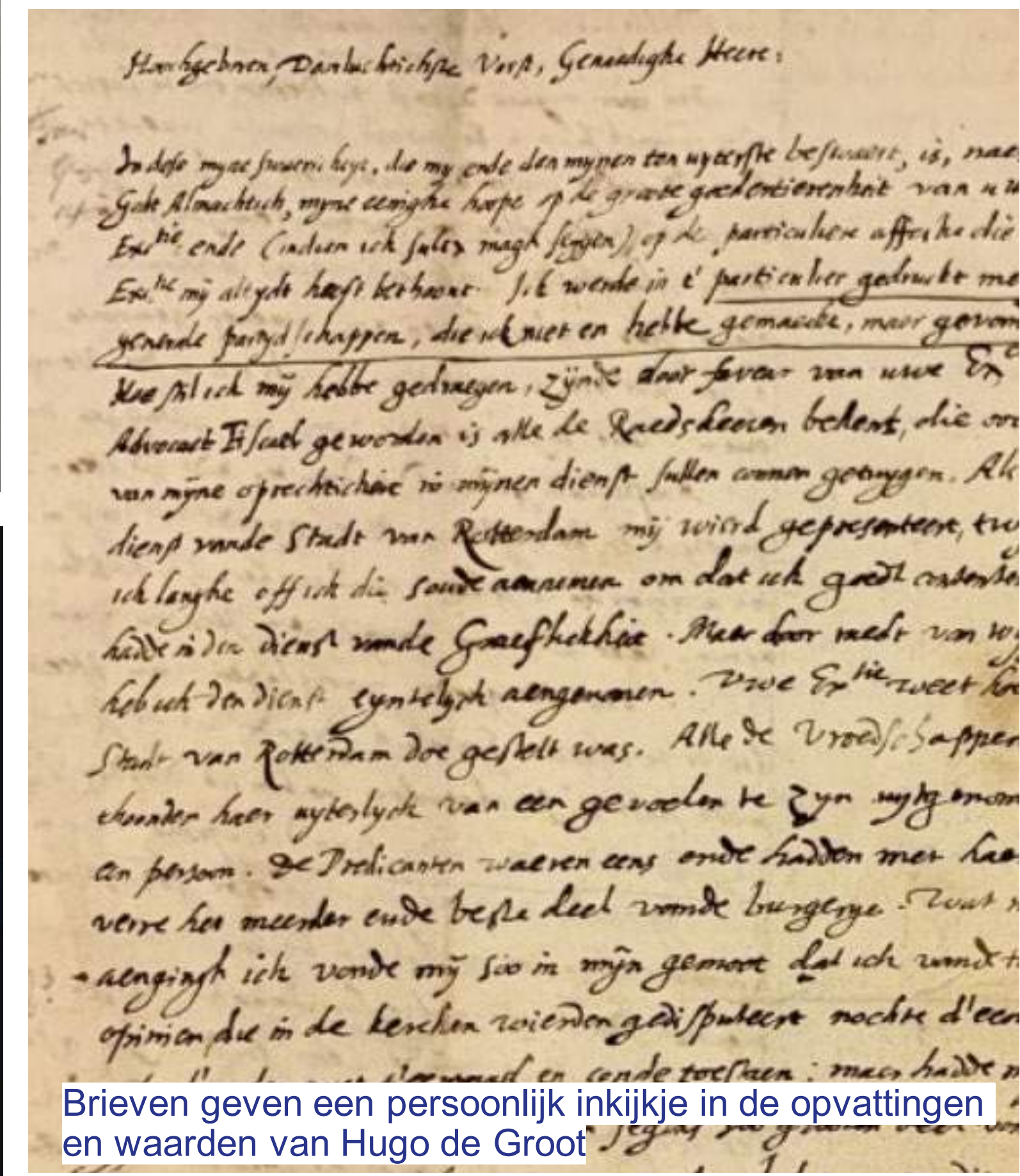
Sta oog in oog met Hugo de Groot



Een contemplatieve setting



Ontdek het gedachtegoed van Hugo de Groot



Brieven geven een persoonlijk inkijkje in de opvattingen en waarden van Hugo de Groot

Educatie

Educatie

Oorlog en vrede, vrijheid en gevangenschap, recht en onrecht zijn thema's die al eeuwenlang op Loevestein een rol speelden en nog steeds actueel zijn. Het zijn ook de thema's die de onderligger zullen zijn voor een breed educatief programma dat Loevestein gaat ontwikkelen.

Educatie is een belangrijk speerpunt in de strategie van het vernieuwde Loevestein. Om de ambitie van 30.000 educatieve bezoekers per jaar waar te maken moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan.



Divers aanbod

Loevestein ontwikkelt een breed aanbod van educatieve programma's dat aansluit bij het onderwijsprogramma.

Het programma is geschikt voor primair en secundair onderwijs, met differentiatiemogelijkheden naar niveau en leeftijd.

Speciale projecten rondom bijvoorbeeld archeologie zijn aantrekkelijk voor studenten uit het vervolgonderwijs.



Programma voor primair onderwijs



Schoolreisjes



Archeologieproject universiteit en HBO



Programma voor secundair onderwijs

Aantrekkelijke aanpak

In de verschillende educatieve programma's wordt niet alleen gevarieerd in niveau maar ook in aanpak en didactiek. Zo ontstaat een aantrekkelijk aanbod waarin iedere leerling zich kan herkennen.



Zelf creëren



Digitaal aanbod als aanvulling



Speuren met een kaart



Lekker luisteren naar en meeleven met een gids

Logistiek

Om de gewenste bezoekersaantallen soepel te ontvangen, gaat veel aandacht uit aan naar de logistiek. De bezoekersreis begint al op school, en kan worden uitgebreid naar het Munnikenland.



Ruimte voor ontvangst en introductie



Plek voor picknick



Plek voor jassen en tassen



Vervoer per bus is mogelijk en noodzakelijk

Bijlage

Ruimtelijke plannen

Ruimtelijke plannen

Loevestein heeft gekozen om de museale beleving te versterken en divers publiek te bereiken. Dat vraagt om een herindeling en voorzieningen binnen de vesting. Daarom wordt een masterplan ontwikkeld voor de nieuwe indeling en gebruik van de beschikbare ruimte, die aansluit aan de historische beleving en de ruimtelijkheden binnen de vesting.

In dit masterplan is een aantal interventies en nieuwbouw opgenomen. Op de volgende pagina's zijn deze plannen op een luchtfoto van Loevestein geplot en ingedeeld conform het gepresenteerde concept.



Ruimtelijke plannen

Verhaal

- Soldatenhuisjes
- Officierswoning
- Munitiekelder
- Kruittoren
- Evt. Blok F
- Slot Loevestein

Tijdelijk

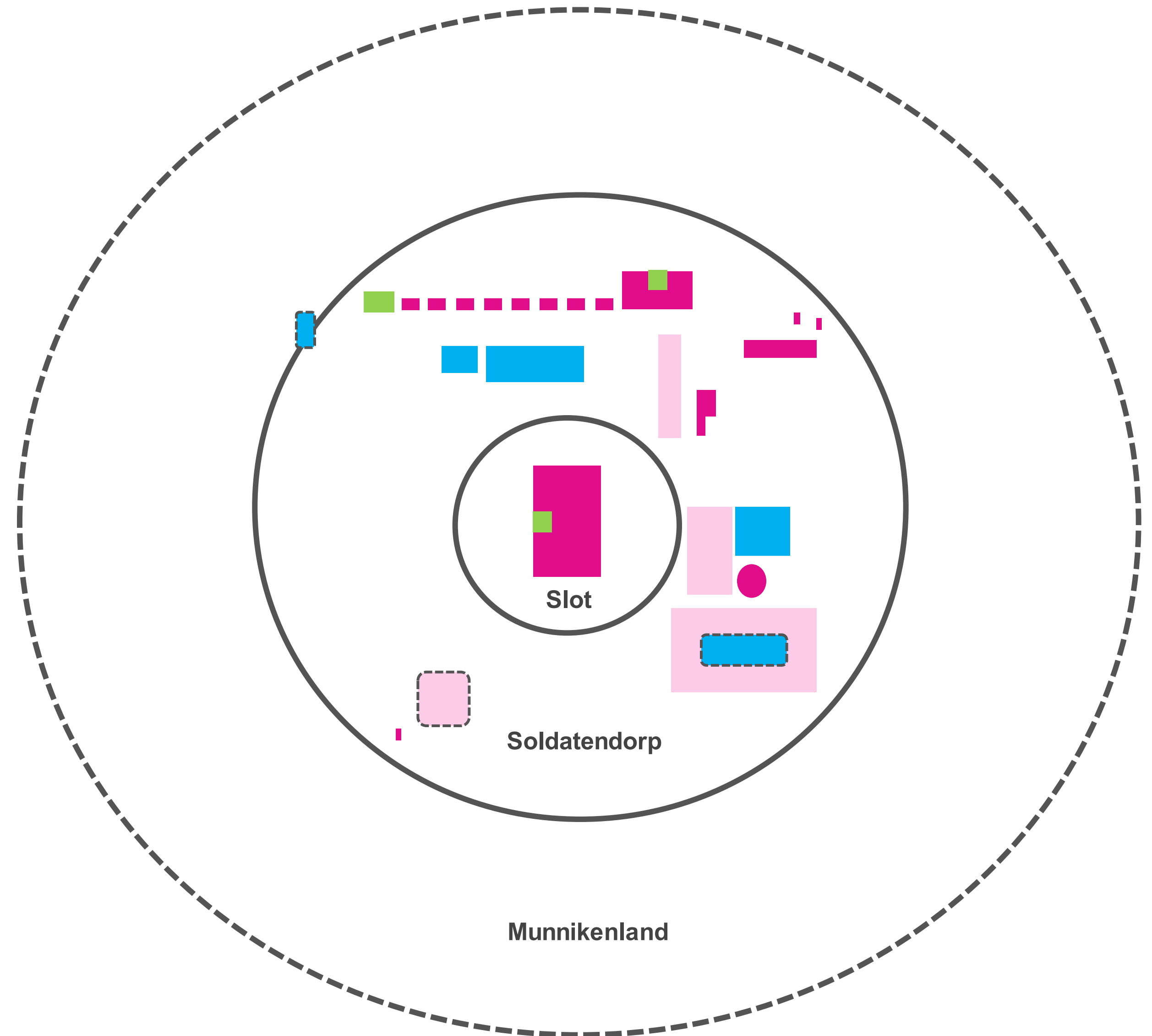
- Arsenaal
- Voorburcht
- Toernooiveld
- Bastion (nieuw)

Warm welkom

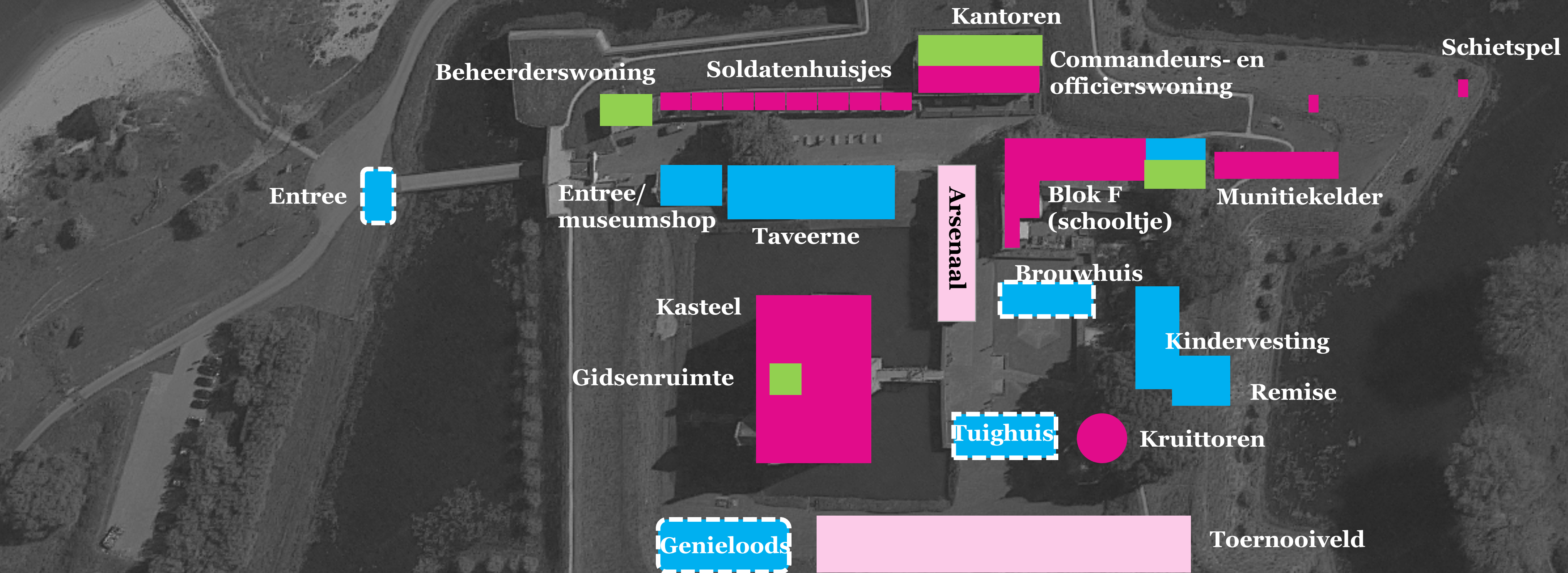
- Entree (nieuw)
- Museumshop
- Horeca in taveerne en bomvrije onderkomen
- Educatie in Blok F/Tuighuis
- Zakelijk verhuur in Brouwhuis
- Genieloods (nieuw)

Achter de schermen

- Beheerderswoning
- Kantoren in commandeurs-/officierswoning
- Gidsenruimte in slot



Overzicht locaties



- Verhaal
- Tijdelijk
- Warm Welkom
- Achter de schermen

Bastion =
Archeologische site

Maximaal aantal bezoekers per dag

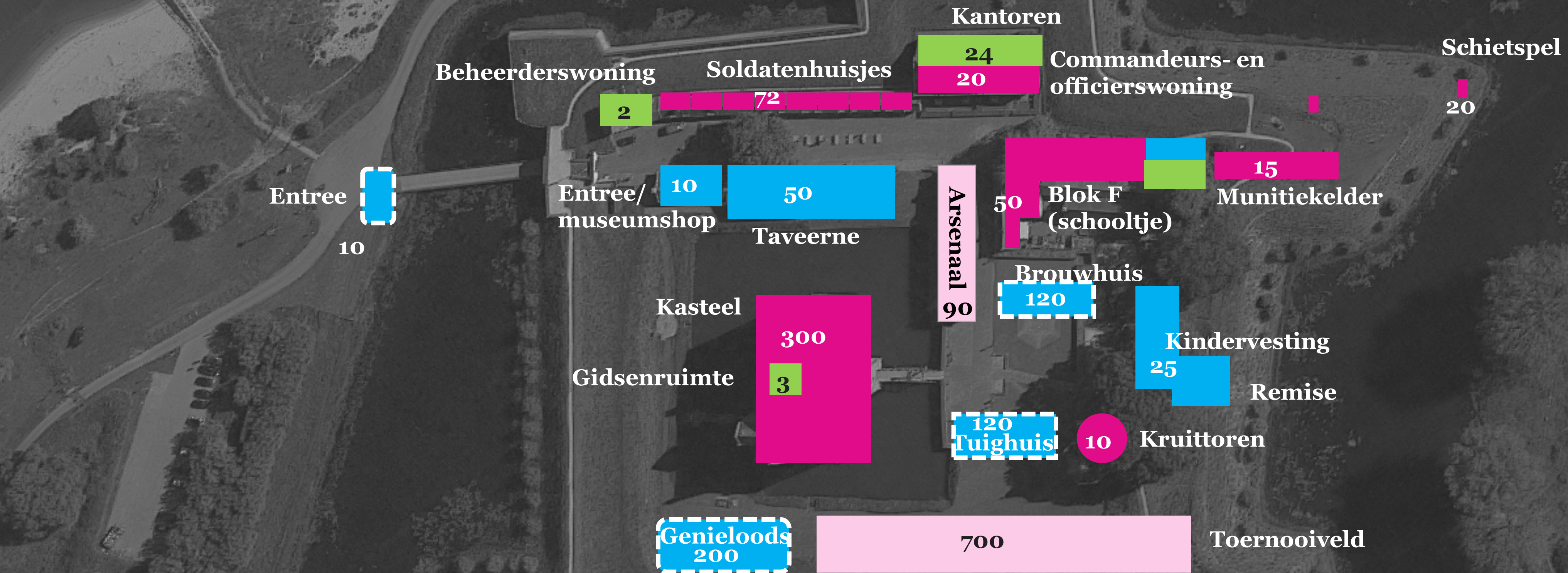
2.000 bezoekers in de gehele vesting



Bastion = Archeologische site

Piekbelasting

1.000 bezoekers in de gehele vesting



- Verhaal
- Tijdelijk
- Warm Welkom
- Achter de schermen

Bastion =
Archeologische site

Bijlage

Research “Woelige wording”

Inhoudelijke research

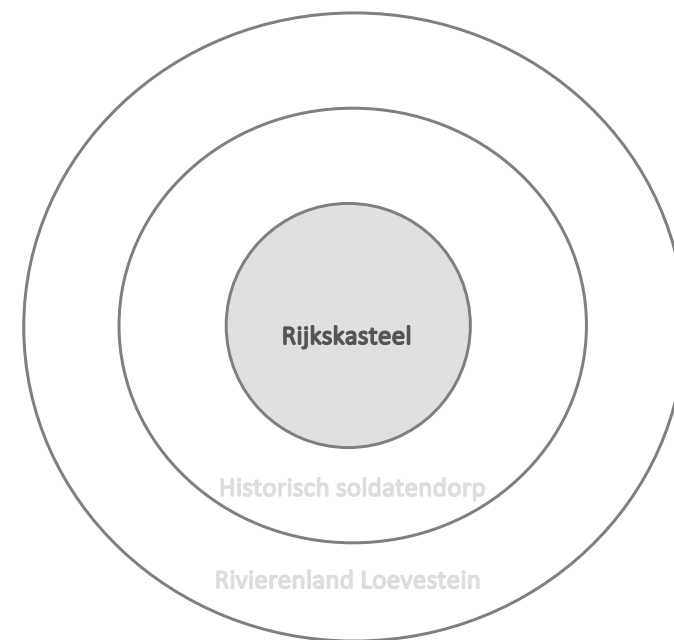
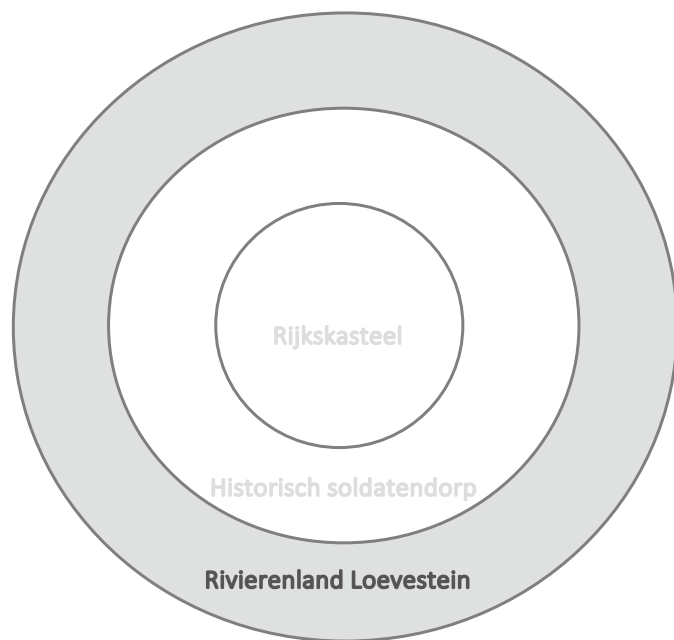
Ter onderbouwing van het concept heeft Studio Louter in opdracht van Slot Loevestein een historisch onderzoek uitgevoerd. De verhaallijnen in het concept zijn gebaseerd op dit onderzoek.

Het onderzoek is als los bestand te raadplegen.





Touched by Studio Louter









planning herinrichting loevestein

[illegible]

budgettering herinrichting incl bouwkundige aanpassingen			scenario 1		scenario 2			
benaming ruimte	ruimte	m2	totaal m2	type	prijs per m2	totaal 1	totaal 2	bouwkundig
soldatenhuisjes			1278	decor	1000	1.278.000	700.000	12.000
	schooltje	22						
	Barak	22						
	expo - deel 1	202						
	expo - deel 2	202						
	expo - deel 3	202						
	expo - deel 4	202						
	expo - deel 5	202						
	expo - deel 6	202						
	soldatenhuisje beneden	22						
kantoor			89	expo	1500	133.500	300.000	2.000
	Schotse kamer	43						
	Waterlinie kamer	46						
dienstwoning			89	expo	1000	89.000	180.000	2.000
	Piekenier	43						
	Musketier	46						
hoofdwacht	introshow	40	40	AV	7500	300.000	300.000	5.000
binnenplaats		25	25	maquette	4000	100.000	80.000	3.000
werkplaats			112	decor	1000	112.000	112.000	2.000
	Grote kantoorruimte	42						
	Keuken	3						
	Linnenhok	27						
	klein kantoor links	16						
	klein kantoor midden	12						
	klein kantoor rechts	12						
Slot			2464	decor	1500	3.696.000	2.200.000	170.000
	Keldernaren	374						
	Onder keuken	121						
	Toiletten							
	Ridderzaal	253						
	Kemenade	121						
	Keuken	121						
	Hal	121						
	Staatsgevangenis	253						
	Cel Hugo	121						
	Kapel (= Waaltoren)	121						
	Maastoren	121						
	Tussenkamer	121						
	Grote zolder	253						
	kleine zolder	121						
	Uitkijk	121						
	Maastoren	121						
Kruittoren			86	decor	1000	86.000	25.000	2.000
	opslag	28						
	Traphal	2						
	Opslag	28						
	Opslag	28						
	totaal m2	4183						
Buitenruimte opstellingen revisie			decor/AV			35.000	35.000	

scenario 1

kengetallen

5.829.500

plus

198.000

ouwkundig

=

6.027.500

scenario 2

toegerekend

3.932.000

plus

198.000

ouwkundig

=

4.130.000

Loevestein herinrichting budgetbreakdown scenario 1 excl. bouwkundig			Feb/24
totaal budget			€ 5.829.500,00
ontwerp budget			16,5% € 961.867,50
			bedrag
ontwerp			€ 961.867,50
schets ontwerp			5,0% € 291.475,00
	items		bedrag
	schets ontwerp		€ 291.475,00
	2D/3D ontwerp		
	AV/MM ontwerp		
	art-directie		
	projectmanagement		
	overleg en presentaties		
voorlopig ontwerp			5,5% € 320.622,50
	items		bedrag
	voorlopig ontwerp		€ 320.622,50
	2D/3D ontwerp		
	AV/MM ontwerp		
	art-directie		
	projectmanagement		
	overleg en presentaties		
definitief ontwerp			6,0% € 349.770,00
	items		bedrag
	definitief ontwerp		€ 349.770,00
	2D/3D ontwerp		
	AV/MM ontwerp		
	art-directie		
	projectmanagement		
	overleg en presentaties		
productie budget			83,5% € 4.867.632,50
	items	percentage	bedrag
	2D/graphisch	2,4%	€ 139.908,00
	multimedia AV-producties	16,3%	€ 947.293,75
	projectmanagement and artdirectie	6,3%	€ 364.343,75
	redactie van teksten naar scripts	3,1%	€ 180.714,50
	inrichting,exhibits	25,0%	€ 1.457.375,00
	hardware, software	16,9%	€ 985.185,50
	signing	1,9%	€ 110.760,50
	installeren en plaatsen	5,0%	€ 291.475,00
	lichtontwerp en bijstellen aanwezige verlichting op locatie	1,7%	€ 99.101,50
	extra accent- en effect-verlichting	1,9%	€ 110.760,50
	onvoorzien	3,1%	€ 180.714,50
TOTAAL			€ 5.829.500,00
	items		bedrag
	ontwerp		€ 961.867,50
	productie		€ 4.867.632,50

begrotingsplanning herinrichting loevestein

[illegible]